

Zizeks sang om global frihed

Af Susanne Possing

Talsperson for NEJ til Oprustning – JA til Bæredygtig Sikkerhedspolitik

I Information 29.6.2022 erklærer Slavoj Zizek at ”man kun kan være venstreorienteret hvis man entydigt støtter Ukraine”. Og at vi derfor har ”brug for et stærkere NATO.” Før man lader sig forføre af Zizeks skarpe pen, bør man underlægge hans indlæg en nærmere analyse. Og derved se at vi har at gøre med en skribent i strid med sig selv. Eller måske er han bare bange?

Zizek er opmærksom på klimakrisen og kampen om naturressourcerne: "Ruslands plan er at drage fordel af den globale opvarmning, kontrollere verdens vigtigste transportrute, udvikle Sibirien og kontrollere Ukraine. På den måde vil Rusland kunne blive så dominerende inden for fødevarerproduktion, at det kan afpresse verden. Dette er de ultimative økonomiske realiteter, der skal virkeliggøre Putins imperiale drøm."

Men samtidig overser Zizek den amerikanske våben- og dollarstøtte i milliardklassen til Ukraine som er leveret i tiden efter Rusland annekterede Krim. Dermed kan han – trods en vis indrømmelse af muligheden for forhandlinger – trøste sig med ”storheden i ukrainernes modstand”: "Måske har de (som vil forhandle, SP) ret, men præcis her ser jeg storheden i ukrainsk modstand: Ukrainerne har vovet at forsøge det umulige og trodset alle pragmatiske kalkuler, så det mindste, vi skylder dem, er vores fulde støtte. For at gøre dette har vi brug for et stærkere NATO – men ikke som en forlænget arm for USA." At en begavet analytiker som Zizek kan få sig selv til at tro at et stærkere NATO uden USA er en realistisk mulighed, er overraskende. Om nogen er det USA der definerer krigen som en konflikt mellem Rusland og NATO.

At Zizek tilsyneladende mener at Ruslands invasion i Ukraine ikke er de almindelige russeres projekt, tjener ham til ære. Men at kalde det ”global frihed” at indlade sig med den enorme oprustning som NATO-landene pt. har i gang, er en tilsløring til fare for os alle og en blindhed der nærmer sig det utilgivelige – da især for en psykoanalytisk inspireret analytiker som Zizek. Det lyder smukt når han skriver: "... fra et venstreorienteret synspunkt kæmper Ukraine for global frihed, inklusive for russernes frihed. Derfor banker hjertet på enhver sand russisk patriot for Ukraine."

Men har Zizek taget denne ”russiske patriot”, læs: den brede russiske befolkning i ed? Jeg tvivler. Og hvad med ukrainerne? Det forekommer mig at Zizek instrumentaliserer begge folk og nedvurderer russerne for at bære en besværgende pointe om ukrainernes heroiske kamp for ’global frihed’ igennem. Og hvordan kan Zizek være sikker på at et NATO, hvis militære budget allerede er tyve gange så stort som Ruslands, marcheret op overfor Rusland i 2022 er nogen garanti mod den krig i Europa han selv maner frem som en mulighed?

Jeg citerer fra originalen i Guardian en passus der åbenbart er fundet irrelevant for Information (min oversættelse): “Hvad vil der ske “hvis vælgerne i Europa og USA, ansigt til ansigt med smertefulde udgifter til energi og den almindelige inflation udløst af sanktionerne mod Rusland mister deres appetit på en tilsyneladende endeløs krig, hvis krav kun udvides i takt med at begge sider styrer mod et langvarigt dødvande? Svaret er klart: På det tidspunkt vil den europæiske arv være tabt, og Europa vil de facto være opdelt i en amerikansk og en russisk indflydelsessfære. Kort sagt, Europa vil selv blive stedet for en tilsyneladende endeløs krig”.

Vi er allesammen truet lige nu. Situationen kalder på årvågenhed og analytisk skarphed, ikke på følelseladede besværgelser, en fælde som også Zizek desværre er faldet i.

Det er nemt at hævde retorisk smarte synpunkter, men hvem hjælper dét når de ikke følges op af et nærmere blik på realiteterne? Ikke venstrefløjen, ikke ukrainerne. Heller ikke resten af Europa. Endsige den russiske befolkning.

Hvad med truslen om atomkrig? Hvad kunne de mange nye milliarder som oprustningsglade regeringsledere i NATO nu fantasere om, ikke udrette i en verden der kun har 8-10 år tilbage før den afgørende klimakatastrofe? Har Zizek tænkt på hvor meget ekstra udledt CO2 det indebærer når våbenproduktionen i USA og Europa udvides? Eller når aktuelle og fremtidige krigshandlinger gennemføres? For ikke at tale om hvad det kræver af dødelig CO2-udledning i mange år frem når boligområder, skoler, fabrikker, hospitaler ja, hele byer og landes infrastruktur en dag skal genopbygges?

Hvad med den klimagæld der ikke bliver betalt til landene i det globale Syd? Og de ødelæggelser af landbrugsjorden og dyrkningsmulighederne for de etiopiske, kenyanske og ugandiske bønder som Vestens klimablinde overforbrug, rov på naturressourcer og uhæmmede kapitalistiske vækst er hovedansvarlige for? Hvad med det?

7. juli 2022